

Namık Kemal University

Institute of Social Sciences

No: 06 / 2014

Amasya İlinin Alternatif Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Burhanettin ZENGİN

Emrah ÖZTÜRK

Hamide SALHA

Sosyal Bilimler Metinleri
Papers on Social Science

SOSYAL BİLİMLER METİNLERİ

Papers on Social Science

Sürelİ Hakemli Dergi

ISSN 1308–4453 (Print)
ISSN 1308–4895 (Internet)

Sahibi/ Owner: Prof. Dr. Osman ŞİMŞEK- Rektör
Namık Kemal Üniversitesi Adına

Baş Editör/ Editor in Chief: Prof. Dr. Ahmet KUBAŞ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Yayın Kurulu/ Editorial Board:

Prof. Dr. Rasim YILMAZ
Prof. Dr. Abdülkadir IŞIK
Prof. Dr. Alpay HEKİMLER
Prof. Dr. Dilek ALTAŞ
Yrd. Doç. Dr. İrfan ATALAY
Yrd. Doç. Dr. Seda Ş. GÜNGÖR
Yrd. Doç. Dr. Tefvik SÜTÇÜ
Yrd. Doç. Dr. Harun HURMA
Arş. Gör. Aytaç GÜT

Sosyal Bilimler Metinleri Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından online ve basılı olarak sosyal bilimlerin farklı alanlarında yapılan çalışmaların duyurulması ve kamu oyu ile paylaşılarak tartışmaya açılmasına yönelik olarak yayınlanan, farklı üniversitelerdeki öğretim üyelerinden oluşmuş Hakem Kuruluna sahip, **ASOS, ZDB, PROQUEST ve Index Copernicus** tarafından indekslenen **uluslararası, akademik hakemli ve süreli** bir yayındır. Çalışmada öne sürülen görüş ve düşünceler yazara ait olup Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünü bağlamaz.

İndirme Adresi:

<http://sosyalbe.nku.edu.tr/>

Namık Kemal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Değirmenaltı Yerleşkesi
TR-59030 Tekirdağ
Tel: +90-282-250 4500
Faks: +90-282-250 9932
E-Posta: sosyalbilimler@nku.edu.tr

Hakem Kurulu

Yusuf ALPER	Prof. Dr.	Uludağ Üniversitesi
Sudi APAK	Prof. Dr.	Beykent Üniversitesi
Neşe ATİK	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Hasan BOYNUKARA	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Tankut CENTEL	Prof. Dr.	Koç Üniversitesi
Toker DERELİ	Prof. Dr.	Işık Üniversitesi
Nadir DEVLET	Prof. Dr.	İstanbul Ticaret Üniversitesi
Ayten ER	Prof. Dr.	Gazi Üniversitesi
Nalan GÜREL	Prof. Dr.	Marmara Üniversitesi
Alpay HEKİMLER	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
İsmail Hakkı İNAN	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Abdülkadir IŞIK	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Cem KILIÇ	Prof. Dr.	Gazi Üniversitesi
Ahmet KUBAŞ	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Derman KÜÇÜKALTAN	Prof. Dr.	Trakya Üniversitesi
Thomas LOPEZ GUZMAN	Prof. Dr.	Cordoba Üniversitesi
Ahmet MAKAL	Prof. Dr.	Ankara Üniversitesi
Ahmet SELAMOĞLU	Prof. Dr.	Kocaeli Üniversitesi
Ali Nazım SÖZER	Prof. Dr.	Dokuz Eylül Üniversitesi
Yaşar ŞENLER	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Can TUNCA Y	Prof. Dr.	Bahçeşehir Üniversitesi
Devrim ULUCAN	Prof. Dr.	Maltepe Üniversitesi
Rasim YILMAZ	Prof. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Levent AKIN	Doç. Dr.	Ankara Üniversitesi
Leyla ATEŞ	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Şener BAĞ	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Süleyman BAŞTERZİ	Doç. Dr.	Ankara Üniversitesi
Petru GOLBAN	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Aşkın KESER	Doç. Dr.	Kocaeli Üniversitesi
Ahmet MENTEŞ	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Hakan ONGAN	Doç. Dr.	İstanbul Üniversitesi
Todor RADEV	Doç. Dr.	International University College
Abdülkadir ŞENKAL	Doç. Dr.	Kocaeli Üniversitesi
Ali TİLBE	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Aykut Hamit TURAN	Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Banu UÇKAN	Doç. Dr.	Anadolu Üniversitesi
İrfan ATALAY	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Sonel BOSNALI	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Tatiana GOLBAN	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
İmran GÜR	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Ali GÜREL	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Lütfü ŞİMŞEK	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Tevfik SÜTÇÜ	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Çiğdem VATANSEVER	Yrd. Doç. Dr.	Namık Kemal Üniversitesi
Ahmet Zeki BULUNÇ	Dr.	Başkent Üniversitesi (Emekli Büyükelçi)
Oscar A. POMBO	Dr.	Colef Üniversitesi

Hakem kurulunda yer alan isimler unvan ve soyadına göre alfabetik sıralanmıştır. Yayınlanmak üzere gönderilen çalışmaların konularına göre hakem ilavesi yapılabilir.

Amasya İlinin Alternatif Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi

ÖZET

Alternatif turizm, kıyıya sınırı olmayan bölge ve şehirlerde turizm faaliyetlerinin doğal ve kültürel kaynaklarla çeşitlendirilmesi bakımından büyük öneme sahiptir. Bu bağlamda alternatif turizm ekonomisi genel olarak tarım, hayvancılık ve sanayiye dayanan Amasya ili için önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı doğal ve kültürel yönden zengin kaynaklara sahip olan Amasya ilinin, bu kaynaklar kapsamında mevcut alternatif turizm potansiyelini değerlendirmektir. Bu bağlamda araştırmada nitel yöntem kullanılarak, literatür tarama tekniği kapsamında ikincil verilerle değerlendirme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarında, yüzyıllar boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, doğal ve kültürel kaynaklar bakımından zengin bir yapıya sahip Amasya ilinde, hem yaz hem de kış dönemlerinde, yıl boyunca hemen hemen her türlü alternatif turizm çeşidinin yapılmasına imkan sağlayan potansiyelin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Amasya, Turizm, Alternatif Turizm, Doğal Kaynak, Kültürel Kaynak

Evaluation of The Alternative Tourism Potential of Amasya Province

ABSTRACT

Alternative tourism, not on the beach of tourism activities in the regions and cities with natural and cultural resources is of great importance in terms of diversification. In this context, alternative tourism economy in general agriculture, animal husbandry and industry based in Amasya province has become an important source of income. The aim of the study is to evaluate the alternative tourism potential of Amasya province; rich in natural and cultural resources. In this context, qualitative research method is used within the scope of the literature assessment with secondary data sources. As result; it is identified that the region; having rich natural and cultural structures as a host of historical civilizations over the centuries has potential for almost every kind of alternative tourism types, both in summer and winter.

Key Words: Amasya, Tourism, Alternative Tourism, Natural Resource, Cultural Resource

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
İÇİNDEKİLER	IV
1. GİRİŞ	1
2. ALTERNATİF TURİZM TANIMI VE KAVRAMI	2
3. AMASYA İLİNİN ALTERNATİF TURİZM POTANSİYELİ	5
3.1. Amasya İlinin Genel Özellikleri	5
3.1. Amasya'da Turizm	6
3.1. Amasya'da Geliştirilebilecek Alternatif Turizm Türleri ve Kaynakları	7
3.1.1. Yayla Turizmi	7
3.1.2. Termal Turizm	8
3.1.3. Doğa Turizmi	9
3.1.4. Kültür Turizmi	12
3.1.5. İnanç Turizmi	15
3.1.6. Gençlik Turizmi	17
3.1.1. Spor Turizmi	17
4. SONUÇ VE ÖNERİLER	18
KAYNAKLAR	20

1. GİRİŞ

Turizm, günümüzde boş zamanın artması, çalışma hayatının kısılması, gelirin artması ve teknolojinin gelişmesi gibi nedenlerden dolayı çok hızlı gelişen bir endüstridir. Gelişen ve büyüyen bu endüstrisi, ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkileri olan, ulaşım, konaklama, yeme-içme, eğlence, alışveriş vb birçok hizmeti içeren çok yönlü bir faaliyet alanıdır.

Turizm, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan gelişmelerle deniz-kum-güneş üçlemesi kapsamında kıyı turizmi adı altında kitleler halinde insanların yoğun katılımıyla gelişmeye başladı. Türkiye'de de son 15-20 yıllık geçen zamana kadar benzer şekilde turizm faaliyetleri ağırlıklı olarak kıyı turizmi kapsamında gelişme göstermiştir. Daha sonra kıyı turizmine olan yoğun talep sonucunda, turistik bölgelerdeki mevcut turizm kaynaklarında aşırı kullanımdan dolayı yıpranma ve tahrip meydana gelmiştir. Özellikle kıyılarda taşıma kapasitesinin artmasına bağlı olarak turizm kaynakların zarar görmesi ve kirlemesi gibi sorunları ortaya çıkarmıştır.

Bu kapsamda 1990'lı yıllardan sonra deniz-kum-güneş üçlüsüne bağlı olarak gelişen ve 1980'li yıllardan itibaren özellikle tur operatörlerinin ölçek ekonomisi çerçevesinde gerçekleştirdiği paket turlar nedeniyle artan talep sonucu ekolojik, sosyal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkilere yönelik tepkiler, turizm üreticilerini farklı ve yeni arayışlara itmiştir (Kozak ve Bahçe, 2012:95). Dolayısıyla kitle turizm hareketliliği içerisinde yer alan insanların tüketim taleplerinde meydana gelen değişim son yıllarda turizm sektöründe ürün çeşitlendirme çalışmaları ve klasik turizm ürünü olarak adlandırılan deniz, kum ve güneş üçlemesine tepki olarak "alternatif turizm" faaliyetlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Kılıç ve Kurnaz, 2010).

Alternatif turizm kavramının ortaya çıkmasına neden olan bu temel etkenler ise, turizmin gittikçe artan olumsuz çevresel etkilerinin fark edilmeye başlanması, yeni turistik aktiviteler arayan turist sayısındaki artış, ekonomik ve çevresel etkenlerin giderek önem kazanması ve turizm pazarındaki genel eğilimlerin alternatif turizm çeşidine doğru kayması olarak ifade edilebilir (Acar vd, 2012). Bunların dışında alternatif turizmin ortaya çıkmasındaki en önemli nedenlerden biri de turizm faaliyetlerini 12 aya yayma düşüncesidir (Hacıoğlu ve Avcıkurt, 2011). Böylece kıyı turizmi faaliyetlerinde bulunamayan ancak, turizmin kaynağını oluşturan doğal ve kültürel kaynaklar bakımından zengin diğer bölgelerde, bu kaynaklar çerçevesinde alternatif turizm türleri geliştirilmektedir. Böylece turizm faaliyetleri 12 aya yayılmış olmaktadır.

Ülkelerin sahip olduğu turistik değerlerden en uygun biçimde faydalanabilmesi, sadece kitlesele turizm türlerine (deniz-kum-güneş vb.) bağlı kalmadan, farklı beklentileri bünyesinde barındıran, bilinenin-alışılmışın dışında alternatif turizm türlerine yönelmesini gerektirir. Turizm arz potansiyelinin yüksek olduğu, yıpranmamış doğal, tarihi ve sosyo-kültürel çekiciliklere sahip ülkeler, kaynaklarını planlı ve koruma-kullanma ilkelerine bağlı kalarak kullanmaya daha fazla önem göstermekte ve turizmde ürün çeşitliliğini sağlayacak alternatif turizm aktivitelerine yönelmektedirler (Çeken vd., 2012).

Sonuç olarak alternatif turizm, kitle turizmin olumsuz etkilerini azaltmayı ve turizm gelirlerini sadece kıyı şeridinde değil ülke geneline dengeli ve yerel halka öncelik verecek şekilde dağıtarak refah seviyelerinin yükselmesine katkıda bulunan; kitlesel tüketimin zararlarının önüne geçmeyi hedeflemektedir. Alternatif turizm türleri doğal ve kültürel çevreye saygılı; koruyarak kullanmayı ve kullananın bedelini ödemesini ön gören turizm çeşitleridir (Kozak ve Bahçe, 2012: 96). Kaynakların azalması ve niteliklerinin bozulması, sürdürülebilir turizm anlayışının ortaya çıkması, turizmin bütün yıla yayılması anlayışının gelişmesi, tüketicilerin klasik kitle turizminden sıkılması ve insanların tatil-turizm anlayışına ilişkin beklentilerinin değişmesi alternatif turizmin ortaya çıkmasındaki belli başlı nedenlerdir (Bulut, 2006;13).

Bu kapsamda Amasya, Orta Karadeniz bölümünde bulunan doğal ve kültürel kaynak bakımından zengin, alternatif turizm türlerini yapmaya elverişli bir ildir. Bu bağlamda Amasya ili, sahip olduğu doğal ve kültürel kaynaklar çerçevesinde, alternatif türleri kapsamında değerlendirilmiştir.

Girişimcilik insanda yaratıcılık niteliği riske girme gibi özelliklerin önem kazandığı üretkenlik faaliyeti olarak bildirilmektedir. Sanayi devriminden önce daha çok ticaret yapan kişiler olarak çıkan girişimci insan tipi, sanayileşme süreci içinde farklı bir nitelik kazandığı görülür. Girişimcilik niteliklerindeki bu değişim, süreç içinde girişimcinin ekonomik değerini ve toplum önemini arttırmıştır. Bu gelişmenin sonucu olarak girişim bir üretim faktörü olarak kabul edilmiştir (Çavdaroğlu ,1996).

2. ALTERNATİF TURİZM TANIMI VE KAVRAMI

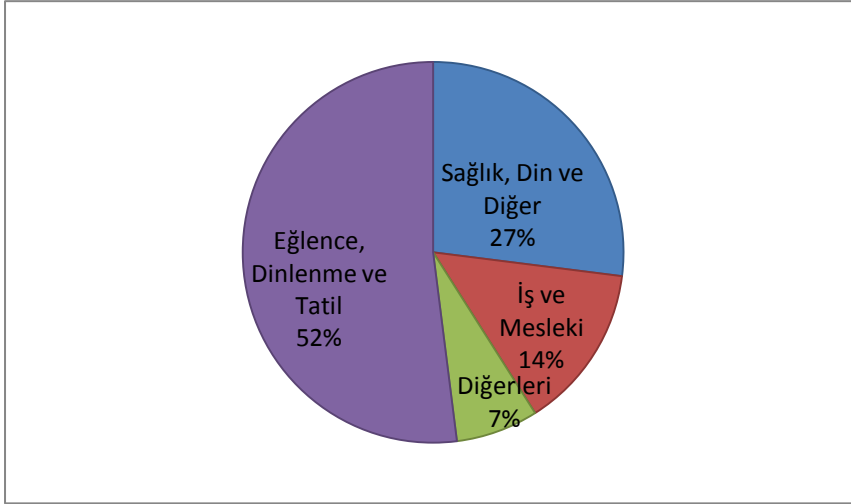
Alternatif turizm kavramı literatürde “yumuşak turizm”, “korumacı turizm”, “yeşil turizm”, doğaya yönelik turizm” ve ekoturizm”, “uygun turizm”, sürdürülebilir turizm”, “ilerleyici turizm” gibi turizm çeşitleri ile birlikte anılmaktadır (Akpınar ve Bulut, 2010;1577). Bunların dışında alternatif turizm “sade turizm”, “sorumlu turizm”, “insandan insana turizm”, “küçük ölçekli turizm”, “yaz turizmi” ve diğer turizm türleri gibi stratejileri kapsayan geniş bir kavram olarak da kullanılmaktadır. Alternatif turizm, büyük ölçekli turizm gelişimleri, çevresel-sosyal düzenlemeler ve kitle turizmi için alternatifler sunmaktadır (Gee, 1994).

Alternatif turizm çevreye zarar vermeden gerçekleştirilen turizm türüdür (Lertcharoenchoke, 1999). Alternatif turizm kavramı, geçmişten günümüze kadar birçok araştırmacı tarafından çeşitli şekillerde tanımlanmaya çalışılmıştır. Yapılan bu tanımlamalardan bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Alternatif turizm, geleneksel ve klasik kitle turizmi ve şehir turizminin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla oluşturulmuş yeni turistik ürünlerin bir araya getirilmesine olanak tanıyan bir turizm çeşididir (Albayrak, 2013:38). Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından alternatif turizm; “sosyal ve ekolojik uyuma, yerel ve yabancı girişimcilerin işbirliğine ve gelişmede yerli malzeme kullanılmasına öncelik verme amacını güden bir turizm çeşididir” şeklinde tanımlanmaktadır (Hacıoğlu ve Avcıkurt, 2011: 8).

Başka bir araştırmada ise alternatif turizm; geleneksel ve klasik kitle turizmi ve şehir turizminin olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla yeni turistik ürünlerin bir araya getirilmesi ile oluşturulmuş bir turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır (Tosun, vd., 2003).

Yukarıda bahsedilen tanımlar incelendiğinde, alternatif turizmin sosyal ilişki üstünde duran, turizme tepki olarak geliştirilen özel tercihe dayalı bir turizm türü olarak ifade edildiği görülmektedir (Çontu, 2006). Dolayısıyla alternatif turizm insanların, kitle turizmi kapsamındaki deniz-kum-güneş üçlüsünün dışında çeşitli amaçlarla yapılan bir turizm türüdür. Son zamanlarda da alternatif turizm türleri insanların seyahat nedenleri arasında yer almaya başlamıştır.

Şekil 1: Ziyaret Amacına Göre Dünyadaki Turist Hareketleri

Kaynak: (UNWTO, World Tourism Organization, 2013)

Son on yılda alternatif turizm kavramı dünyanın farklı bölgelerinde çeşitli şekillerde ortaya çıkmıştır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde teşvik projeleri ile yeni turizm biçimleri teşvik edilmiştir. Bu teşviklerin öncelikli amacı, turizm konusunda daha geniş bir ilgi yelpazesi oluşturmak ve girişimde bulunmadan önce alternatif turizmi tanıtmak ve ilgi düzeyini anlamaktır (Valene ve diğ., 1992:15).

Yukarıda Şekil 1'de de görüldüğü gibi insanlar hala belirgin bir oranda deniz-kum-güneş üçlüsüne yönelik seyahatlere devam etse de alternatif turizm türlerine yönelik seyahatlerin de dikkate değer bir oranda artmakta olduğu anlaşılmaktadır (Zengin ve Öztürk, 2013).

Tablo 1: Farklı Turizm Tarzları ve Turizm Faaliyetlerinin Aşamaları

YAKLAŞIM	GELENEKSEL TURİZM	YENİ TURİZM TARZLARI
Turizm tarzları	Deniz, kum, güneş turizmi (3S)	Alternatif turizm tarzları <ul style="list-style-type: none"> • Agro turizm • Eko turizm • Kültür turizmi • Trekking • Doğa turizmi
	Kış (dağ) turizmi	Özel ilgi turizmi <ul style="list-style-type: none"> • Konferans • İşadamlarının seyahatleri • Denizyolu turizmi • Din turizmi • Sağlık ve SPA turizmi • Eğitim Turizmi • Spor turizmi • Macera turizmi
Organizasyon şekli	<ul style="list-style-type: none"> • Kitle turizmi • Bireysel • Sosyal Turizm • İkinci ikamet 	<ul style="list-style-type: none"> • Küçük turist grupları • Bireyler • Sosyal turizm
Turist davranışı	<ul style="list-style-type: none"> • Kayıtsızlık • Yüksek tüketim (kaynak israfı) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sorumluluk • Aşırı tüketime yol açmayan kaynak kullanımı
Turizm faaliyetlerinin aşaması	Sürdürülemez turizm	<ul style="list-style-type: none"> • Yeşil turizm • Ekonomik olarak sürdürülebilir turizm • Sürdürülebilir turizm

Kaynak: (Soyak, 2013)

Yukarıda da bahsedildiği gibi alternatif turizm, kitle turizminin olumsuz etkilerini azaltmak, kaynakları korumak gibi nedenlerden dolayı ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla yeni turizm trendi olan alternatif turizm, Tablo 1’de farklı turizm tarzları ve turizm faaliyetlerinin aşamaları arasında verilmektedir.

Tablo 1’de yeni gelişen turizm tarzlarından “alternatif turizm” içinde; Agro turizm, eko turizm, kültür turizmi, trekking ve doğa turizmi ağırlık kazanırken, “özel ilgi turizmi” olarak da konferans turizmi, işadamlarının seyahatleri, denizyolu turizmi, din turizmi, sağlık ve SPA turizmi, eğitim turizmi, spor turizmi ve macera turizmi öne çıkmaktadır. Çevresel ve ekonomik olarak sürdürülebilir turizme uygun olan bu yeni turizm tarzları, küçük turist grupları, bireyler ve sosyal turizme uygun bir organizasyon şeklini beraberinde getirirken, turist davranışı açısından sorumluluğun arttığı, aşırı tüketime yol açmayan kaynak kullanımının söz konusu olduğu bir turist modeline işaret etmektedir (Soyak, 2013:9). Turistlerin, doğal ortamlarla uyumlu ve çevre sorunları bulunmayan sahalarda stresten uzak, doğal çevreyle bütünleşerek, dinlendirici turizm türlerini tercih etmeye başlamaları sonucu 1980’li yıllardan itibaren klasik turizm türlerinin yanı sıra diğer turizm çekiciliklerinin de değerlendirilmesini gündeme getirmiştir. Bu olguya bağlı olarak dağlar, yaylalar, mağaralar, akarsular, sulak alanlar, kaplıcalar, milli

parklar, ormanlar ve vahşi doğal yaşam giderek daha büyük ölçüde turizm sektörünün içine girerek; yayla, dağ, kış, kırsal, av, mağara ve akarsu turizmi gibi alternatif turizm türleri turizm sektöründe giderek öneminin artmasını sağlamıştır (Sarı, 2008:20).

Girişimciliği olumlu ya da olumsuz anlamda etkileyen pek çok unsur vardır. Bunlar aile, eğitim, psikolojik özellikler, bireyin motivasyonu, yasal ve siyasal faktörler, kültür, cinsiyet, yaş, ekonomik – finansal ve toplumun girişimciye bakış açısı gibi faktörlerdir (İlter, 2010; Doğramacı, 2006; Durukan, 2007).

3. AMASYA İLİNİN ALTERNATİF TURİZM POTANSİYELİ

3.1. Amasya İlinin Genel Özellikleri

Amasya, 7.500 yıllık bilinen tarihi ile Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. 7.500 yıl boyunca sayısız topluluk, devlet ve medeniyete ev sahipliği yapan Amasya'da Hititler, Frigler, Kimmer, İskitler, Medler, Persler, Pontuslar, Romalılar, Bizanslılar yaşamış ve son olarak da Türkler hüküm sürmektedir. Dolayısıyla Amasya tarihi yapıları, kültür birikimi ve günümüze kadar ulaşan muhteşem sanat unsurları ile her dönemden eserler bulunabilecek şirin bir kenttir (Amasya Valiliği, 2007a).

Amasya ili Orta Karadeniz Bölümünde yer almaktadır (Duman, 2010). Ancak, denize kıyısı bulunmadığı için, İç Anadolu Bölgesi'nin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini taşımaktadır. Kuzeyden Samsun, batıdan Çorum, güneyden Yozgat ve güneydoğudan Tokat illeri ile çevrilidir. Amasya ili konumu itibariyle Yeşilırmak nehrinin doğu-batı doğrultusunu aldığı kesimde bu nehrin iki kıyısında kurulmuştur (Sarı, 2010). Taşova, Merzifon, Gümüşhacıköy, Göynücek, Suluova ve Hamamözü olmak üzere altı ilçesi bulunmaktadır (Amasya Valiliği, 2014). Amasya ve çevresi, düzenli donlarıyla kış mevsiminin nispeten kısa ve çok soğuk geçmediği, yaz aylarının sıcak geçtiği görülmektedir (Aylar ve Çoban, 2010). TÜİK 'in adrese dayalı nüfus sayımına göre 2013 yılında 159596 erkek, 162381 bayan olmak üzere Amasya'nın toplam nüfusu 321977'dir (TÜİK, 2014).

Amasya ekonomisi ise, başta tarım olmak üzere, tarımsal ürünlerin ticaretine, yine tarımsal ürünleri işleyen işletmelere ve mermer öncelikli sanayi işletmelerine dayanır. Son yıllarda artan turizm yatırımları diğer sektörlerle yarışmaktadır (Amasya Valiliği, 2007a; Baldıran ve Ulubay, 2008).

Şekil 2: Amasya İli Fiziki ve İdari Yapısı

Kaynak: (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013)

3.1. Amasya'da Turizm

Amasya MÖ 5500 yıllarına kadar dayanan tarihi geçmişi ve doğal güzellikleri ile önemli bir turizm şehridir. Kral Kaya Mezarları, Aynalı Mağara, Ferhat Su Yolu, Darüşşifa (Bimarhane), Amasya Evleri gibi tarihî eserleri, Borabay ve Yedikuğular Kuş Cenneti gibi gölleri, Gözlek, Terziköy ve Arkutbey gibi kaplıcaları Amasya Turizmüne katkı sağlamaktadır (Aylar ve Çoban, 2004:367).

Amasya, kalacak yer bakımından ziyaretçilerine birbirinden farklı seçenekler sunmaktadır. Şehir merkezinde veya merkeze sadece birkaç kilometre mesafede bulunan, hizmet kaliteleri yüksek otellerin yanı sıra Yeşilirmak'ın kenarına dizilmiş tarihi konak ve evlerin bir kısmı butik otel veya pansiyon olarak hizmet vermektedir (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013).

Tablo 2: Turizm İşletme Belgeli Oteller

Adı	Oda	Yatak	Tür	Adres
Aydınlı Otel	29	58	**	MERKEZ
Büyük Amasya Otel	46	96	***	MERKEZ
Gözlek Termal Otel	45	90	***	MERKEZ
Maden Otel	40	76	**	MERKEZ
The Apple Palace	75	162	****	MERKEZ
Hamamözü Termal Otel	63	131	***	HAMAMÖZÜ
Korkmaz Otel	39	65	**	MERZİFON

Kaynak: (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014)

Amasya'da bulunan Turizm İşletme ve Belediye Belgeli konaklama işletmelerinde yıllar itibari ile geceleme yapan yerli ve yabancı turist sayıları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Konaklama Tesislerinde Geceleme Sayıları

Yıllar	Turizm İşletme Belgeli		Belediye Belgeli	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
2005	4 075	57 530	1 202	49 525
2006	6 442	88 857	894	55 276
2007	4 618	69 627	4 223	68 891
2008	6 427	55 884	2 855	65 719
2009	5 685	54 386	2 732	77 666
2010	2 747	29 201	3 326	105 979

Kaynak: (Amasya Valiliği, 2011)

3.1. Amasya'da Geliştirilebilecek Alternatif Turizm Türleri ve Kaynakları

Amasya ili köklü tarihi ile birçok medeniyete ev sahipliği yapmış eski bir yerleşim yeridir. Bu tarihi değerlerin korunması ve yenilerinin günışığına çıkarılması ile birlikte daha çok kültür turizmi alanında turist çekmektedir. Ancak barındırdığı eşsiz tabiat varlıklarıyla doğa turizmi potansiyeline de sahip olması, Amasya ilinin turistlerin tercih nedenleri arasında bulunmaktadır (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013). Bu nedenle Amasya'nın alternatif turizm potansiyeli oldukça geniş ve çeşitlidir (Amasya Valiliği, 2007b). Bu bağlamda Amasya'da mevcut kaynaklar kapsamında geliştirilebilecek alternatif turizm türlerine aşağıda değinilmiştir.

3.1.1. Yayla Turizmi

Yaylalar, genellikle dağların yüksek kesimlerinde bulunan, kişilerin sürekli ya da geçici olarak yerleşmelerine elverişli, tarımsal ve hayvansal faaliyetlerin de gerçekleştirilebildiği, yazın serin ikliminden dolayı belirli bir süre yerleşilen, kışın soğuk iklimi nedeniyle kullanılmayan alanlardır (Albayrak, 2013). Yayla turizmi de, yazın sıcak havalarda şehrin kalabalığından ve sıcağından kaçmak üzere yaylalara giden insanların meydana getirdiği turizm türüdür (Çelik, 2014).

Amasya'daki yaylalar Karadeniz ikliminden, İç Anadolu iklimine geçiş bölgelerinde olduğu için bitkisel açıdan oldukça zengindir. Hem Karadeniz ikliminde yetişen hem de İç Anadolu ikliminde yetişen bitki türlerini bünyesinde barındırırlar. Amasya ili sınırları içinde bulunan, göçer hayatın hala devam ettiği, yolu bulunan ve turizme açılacak yaylalara aşağıda yer verilmiştir (Amasya Valiliği, 2007b; Amasya Şube Müdürlüğü, 2013):

- **Kabaoğuz Yaylaları:** Tavşan Dağı'nın batı tarafında Gümüşhacıköy ilçesi sınırları içinde yer alır. Denizden ortalama yüksekliği 1.400 m civarında olup yılda bir kez Kabaoğuz şenlikleri düzenlenmektedir.

- **Tavşandağı Yaylaları:** Bu yaylalar Merzifon ilçesi sınırları içerisindeki Tavşan Dağı'ndaki düzlükler üzerinde bulunmaktadır. Denizden ortalama yüksekliği 1.500 m dir. Her yıl bu yaylalarda Çerkez şenlikleri düzenlenmektedir.
- **Akdağ Yaylaları:** Suluova ilçesi sınırları içinde bulunan Akdağ'ın tepelerinde bulunmaktadır. Denizden Ortalama Yükseklikleri 1.850 m olup yayla şenlikleri düzenlenmektedir.
- **Sarıçiçek Yaylaları:** Taşova ilçesi sınırları içerisindeki Kara Ömer Dağının doğu taraflarındaki düzlüklerde bulunmaktadır. Ortalama Yüksekliği 1.650 m civarlarındadır.
- **Destek Yaylaları:** Bu yaylalar ise Taşova ilçesi sınırları içinde yer alan Canik Dağları üzerindeki Destek Çayı'nın kuzeylerindeki yüksek düzlüklerde yer almaktadır. Ortalama Yüksekliği 1.200 m civarlarındadır.
- **Boğalı Yaylaları:** Ortalama yüksekliği 1.850 m civarlarında olan Boğalı Yaylaları da yine Taşova ilçesi sınırları içerisindeki Sakarat Dağı üzerinde bulunmaktadır.
- **Çatalçam Yaylaları:** Eğirli Dağı'nın Amasya sınırları içinde kalan yüksek düzlüklerinde bulunmaktadır. Ortalama yüksekliği 1.400 m dir.
- **İnegöl Yaylaları:** Gümüşhacıköy ilçesi sınırları içerisinde bulunan İnegöl Dağı üzerinde yer almaktadır. Ortalama yüksekliği 1.600 m olan yaylalarda her yıl yöre halkı tarafından şenlikler yapılmaktadır.

3.1.2. Termal Turizm

Termal turizm, sağlık turizmi içerisinde değerlendirilen, içeriklerinde belli oranda mineral bulunan maden sularının dinlenme, zindeleşme, tedavi gibi amaçlarla değerlendirilmesinden doğan bir dizi ilişkiden kaynaklanmaktadır. Termal turizm, mineralize termal sular ile çamurların, kaynağın yöresindeki çevre ile iklim faktörleri bileşiminde, insan sağlığına olumlu katkıda sağlamak üzere, uzman hekim denetim ve programında: fizik tedavi, rehabilitasyon, egzersiz, psikoterapi, diyet gibi destek tedavilerle koordineli kur uygulamaları için yapılan turizm hareketi olarak tanımlanmaktadır (Çontu, 2006:27). Diğer bir ifadeyle Kaplıca, ılıca, içmeler gibi doğal su kaynaklarının tedavi aracı olarak kullanılmasıyla oluşan turizm çeşididir (Ulusan,2009). Amasya'da en önemli termal turizm merkezleri olan Hamamözü, Gözlek ve Terziköy kaplıcaları, tarih boyunca binlerce yıldır insanlara şifa dağıtmaktadır (Çelik, 2014).

Hamamözü Kaplıcaları

İl merkezine 90 km uzaklıkta Hamamözü ilçe merkezinde bulunmaktadır. Suyunun sıcaklığı 42,5 C derecedir (Amasya Valiliği, 2007a). Hamamözü, Karadeniz ve Karasal İklimi'nin geçiş bölümünde yer almaktadır. İlçede en önemli turizm faaliyeti termal turizm olup, Türkiye turizmine ilçede bulunan iki önemli kaplıca tesisi ile hizmet etmektedir. Bunlar Arkutbey Şifa Kaplıcaları ve Gimpaş Termal Tesisleridir (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013).

Terziköy Kaplıcası

İl merkezine 32 km uzaklıkta, 55.000 m²'lik yeşil alan üzerine kuruludur. Suyunun sıcaklığı 39,5 °C dir. Kaplıca suyu bikarbonatlı, kalsiyumlu kısmen de karbondioksitli bir bileşim özelliğine sahiptir. Kaplıcadan içme ve banyo kürleri şeklinde yararlanılmaktadır. Tüm odalarda termal suyu bulunan 72 yataklı otel, 45 yataklı motel, gazino, lokanta, yüzme havuzları, özel kabinler, alış-veriş imkanı, çocuk oyun bahçesi, piknik alanları ve özel pansiyonları ile ülkemiz termal turizmi alanında önemli yere sahip kaplıcalardan biridir. Ulaşım özel oto ve tarifeli minibüslerle yapılmaktadır. Günübirlik ve konaklama olarak iki modern tesis yapımı Valilikçe programlanmıştır (Zengin, 2006; Amasya Şube Müdürlüğü, 2013:73).

Gözlek Kaplıcası

Amasya-Çorum karayolunun 13. km'sinde yer alan Gözlek Kaplıcası 38-40 °C arasında değişen su sıcaklığıyla romatizmal rahatsızlıklar, bel ve eklem ağrıları, yumuşak doku hastalıkları, ameliyat sonrası hareketsizlik, genel stres bozuklukları, spor yaralanmaları ve daha birçok rahatsızlığın tedavisinde tamamlayıcı bir unsur olarak kullanılabilir niteliktedir (Amasya Valiliği, 2007:98; Şenol, 2008).

3.1.3. Doğa Turizmi

Doğa turizmi faaliyetlerinin yapıldığı alanları korunan alanlardır. Korunan alanlar; milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan, biyolojik çeşitliliğin, doğal ve bununla ilişkili kültürel kaynakların korunması ve devamlılığının sağlanması amacıyla ilgili mevzuata göre tespit edilen ve yönetilen kara ya da deniz alanlarıdır (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013). Doğa turizmine müsait ülkelerin milli park ve koruma alanları oluşturmasının başlıca amacı ekoturizmin avantajlarını kullanmaktır (Peter,1998). Çünkü doğa turizmi faaliyetleri bilinçli planlanırsa, bu faaliyetlerin doğal kaynaklar üzerinde bırakacağı tahribat derecesi daha az olacaktır (Sasidharan ve diğ, 1999). Dolayısıyla doğal kaynakların kullanılarak gerçekleştirildiği turizm, 3s turizmine göre çevreye daha sahip çıkar şekilde davranmasından dolayı, doğaya daha az zarar verdiği ve çarpan etkisinin diğer turizm türlerine oranla daha az olduğu, gelirin direkt bölge ekonomisine kaldığı görülmektedir (Wild,1994). Amasya'da doğa turizmi kapsamında önem taşıyan yerler ve kaynaklar aşağıda belirtilmektedir.

Borabay Gölü

Amasya'ya 55 km uzaklıkta olan Borabay gölü, doğa yürüyüşü, piknik ve kamp için son derece uygun bir seçenektir. Denizden 800 m. yükseklikteki krater gölü olarak bilinen göl aslında küçük bir akarsuyun etraftan gelen yıkıntılarla tıkanması sonucu oluşmuş, doğal bir set gölüdür. Bakanlar

Kurulunca Turizm Merkezi olarak ilan edilmiş bulunan Borabay Gölü'nde 9 adet bungalov ev, gazino, kamp ve piknik alanları, doğa yürüyüşü parkuru ve dinlenme imkanları vardır. Bu nedenle yerli ve yabancı ziyaretçilerin çok sık uğradığı bir merkez durumundadır. 80 metre genişlik ve 25 metre derinliğe sahip olan göl, doğu batı yönünde uzanan bir vadi de yer alır. Gölün etrafında kayın, sarıçam, sedir, kestane ağaçları ile kaplı gölün rengi zümrüt yeşilidir. Kuzey kıyısı piknik amaçlı kullanılmaya uygundur.

Gölde kayık ile tur atılabilmekte ve göl etrafında temiz hava ortamında yürüyüş yapılabilir. Belediye tarafından işletilen orman içi dinlenme tesisleri vardır (Zengin, 2006; Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014).

Yedikuğular Kuş Cenneti (Yedikır Barajı)

Yedikuğular Kuş Cenneti, Amasya'nın kuzeybatısında yer alan Tersakan Çayı üzerinde, sulama amacıyla 1982-1985 yılları arasında inşa edilmiş küçük bir baraj gölüdür. Bu göl Amasya il merkezine 35 km, Suluova ilçesine 10 km mesafede yer almaktadır (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013).

Baraj gölü 1989 yılında Yaban Hayatı Koruma Sahası ve Doğal Sit Alanı olarak ilan edilmiştir. Koruma sahası ilanı ile birlikte Göl'e Amasya Valiliği tarafından "Yedikuğular Kuş Cenneti" adı verilmiştir. Böylece yaban hayatı koruma sahası ve SİT alanı olma özelliği resmi hale gelmiştir. Yedikır Barajı'nda kızılkanat, sazan ve turna balıkları yaşamaktadır. Olta balıkçılığı için uygun özelliklere sahip Karadeniz'deki ender göllerden biridir (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014). Doğal güzelliği ve kuş türleri ile ilgi çeken bu kuş cennetinde, kuğu, yabankazı, yaban ördeği, angut, karabatak ve balıkçıl gibi kuş türleri yaşamaktadır (Şenol, 2008). Bu özelliğinden dolayı kuş gözlemciliği yapmaya da elverişlidir.

Baraj gölünün çevresi ise tüm doğal güzelliği korunarak, bazı sosyal tesisleri de barındıracak biçimde gezi ve piknik alanı olarak düzenlenmiştir. Bahar ve yaz ayları boyunca bölgede yaşayanların ve Amasya'da ziyaret amaçlı bulunanların uğrak yeri haline gelen Yedikır, etrafındaki yürüyüş parkurları, basketbol ve tenis kortu gibi sportif alanları, ziyaretçilerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri piknik alanlarına sahiptir (Amasya Valiliği, 2007a).

Şahinyaylası 75. Yıl Göleti Tabiat Parkı

Şahin Yaylası 75. Yıl Göleti Amasya'nın Taşova ilçesindedir. ,korunması gerekli biyolojik çeşitliliğe, nesli tehlike altındaki türlere, doğal ormanlara, büyük memeliler için uygun yaşam ortamlarına, göl ekosistemine ve eşsiz bir peyzaja sahiptir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün 18.07.2007 tarih ve 228-900-5082 sayılı yazısı ile A tipi "mesire yeri" olarak tescil edilmiştir. Daha sonra söz konusu alan 11.07.2011 tarih ve 903 sayılı Bakanlık Olur'u ile "Tabiat Parkı" olarak tescil edilmiştir (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013).

Omarca Çamlığı

Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesine 12 km uzaklıkta Omarca köyünde çamlarla çevrili doğal bir mesire alanıdır (Şenol, 2008). Orman İşletme Müdürlüğü'nce düzenlenen çevre; içme suyu, piknik yapma imkânı ve doğal güzelliği nedeniyle yöre insanının hafta sonları tercih ettikleri orman içi dinlenme yeridir (Amasya Valiliği, 2007b).

Şarlayık Mesire Alanı

Merzifon-Gümüşhacıköy karayolunun 12. km'sinden sağa ayrılarak ulaşılan, doğal güzelliği, yeme-içme tesisi ve piknik imkânları ile yerli ve yabancı ziyaretçilerin uğradığı bir mesire yeridir (Amasya Valiliği, 2007b).

Baraklı Çağlayanı

Amasya ili Taşova ilçesine bağlı Yukarı Baraklı köyü sınırları içerisinde kalan Baraklı Çağlayanı, il merkezine yaklaşık 44 km uzaklıktadır. Baraklı Çağlayanı, 30 m'den düşen sularının oluşturduğu görkemli doğa manzarası ve yakın çevresine yayılan çığlıtı sesleri ile ziyaretçileri dinlendiren güzel bir ortam oluşturmaktadır. Doğal güzelliği ile hali hazırda gününbirlik dinlenme ve rekreasyon alanı olma özelliği taşımaktadır. Bununla beraber, daha çok hafta sonları ziyaretçi çekmektedir. Çağlayanı görmeye başta Amasya olmak üzere, Taşova, Erbaa gibi yakın yerlerden gelenler çoğunluktadır (Aylar ve Çoban, 2004). Tablo 4 te Amasya ilinde doğa turizmi çeşitlerine ve yapılan bölgelere yer verilmiştir.

Tablo 4: Amasya İlinde Doğa Turizm Çeşitleri

FAALİYET TÜRÜ	Bölge (En fazla talep edilenden itibaren)
Doğa Yürüyüşü	Ferhat Dağı, Yanık Tepe- Bar Dağı Parkuru, Kırklar Dağı, Akdağ, Boğalı Yaylası Parkuru (Taşova), Derinöz Kanyonu (Akdağ), Ziyaret Yaylaları, Vermiş Köyü-Lokman Tepesi-Yassıçal Güzergahı, Boraboy Gölü (Taşova), Kız Kayası Kanyonu (Merzifon),
Kuş Gözlemciliği	Yedikır Barajı (Suluova)
Botanik	Sakarlat Dağı (Taşova), Akdağ, Vermiş-Yuvacık Köyleri, Tavşan Dağı (Merzifon), Amasya Kalesi, Direkli-Yassıçal Mevkii, Boğalı Yaylası, Boraboy Gölü (Taşova)
Sportif Olta Balıkçılığı	Yeşilırmak, Yedikır Barajı (Suluova), Derinöz Göleti (Suluova), Kamışlı Göleti (Merzifon), Yüzüncü Yıl Göleti (Merzifon), Ziyaret Göleti, Boraboy (Taşova)
Bisiklet	Boraboy, Yedikır, Merzifon Ovası, Geldingen Ovası
Mağaracılık	Gümüş Madenleri (Gümüşhacıköy)
Yamaç Paraşütü	Bar Dağı (Yanık Tepe), Ferhat Tepesi, Saygılı Köyü (Suluova), Çakır Tepesi (Doğantepe), Tavşan Dağı (Merzifon),
Jeep Safari	Akdağ, Boraboy, Boğalı Yaylası, Gökdere Vadisi (Taşova), Kumluca Vadisi (Taşova)
Kamp- Karavan	Tavşan Dağı, Borabay gölü, Derinöz gölü

Kaynak: (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013).

3.1.4. Kültür Turizmi

Kültür turizmi, toplumların içerisinde bulunduğu doğal çevreyi, ihtiyaçlarını, yaşam biçimlerini görmek, anlamak amacıyla küçük grupların katılım göstererek gerçekleştirdiği faaliyetlerdir (Ryan, 2002). Diğer bir ifadeyle, kültür turizmi, insanların kültürel açıdan zengin yöreleri görmek, gittikçe kaybolan yaşam biçimlerini öğrenmek ve izlemek, kültürel değerleri korumak amacıyla yaptıkları gezilerle ilgili turizm çeşididir (Batman ve Oğuz, 2011:191).

Kültürel turizmin temellerini genel olarak, anıtlar, müzeler, kültürel sergiler, dünya kültür mirasları, arkeolojik alanlar, dini yapılar ve kutlamalar, müzik, sinema, tiyatro, el sanatlar, geleneksel mutfak, doğal parklar gibi, birçok unsur oluşturmaktadır (Kozak ve Bahçe, 2012). Amasya Orta Karadeniz'de, tarihi İpek Yolu üzerinde kurulan ve birçok medeniyete ev sahipliği yapan bir il olduğundan kültürel miras bakımından oldukça zengindir (Bingöl, 2007). Amasya ilinin Kültür turizmi için sahip oldukları kaynaklar aşağıda belirtilmiştir.

Amasya Müzesi

22 Mart 1977 yılında yapılan müze 14 Haziran 1980 tarihinde ziyarete açılmıştır. Kalkolitik çağdan, tunç çağı, Hitit, Frig, Urartu, Pers, Helen, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde 13 ayrı medeniyete ait Arkeolojik, Etnografik, Sikke, Mühür, El yazması ve Mumyalar olmak üzere yaklaşık 24.000 civarında eseri ile bölgenin en modern ve en zengin müzesidir. Bahçede ise; lahitler, mezar stelleri, mil taşları, sütun ve sütun başlıkları, İslami dönem kitabe ve sandukaları teşhir etmektedir. Ayrıca, bahçe içerisinde Selçuklu Sultani I.Mesud' a ait türbe ve Osmanlı Dönemi Narlıbahçe Çeşmesi de yer almaktadır (Bayraktar, 2004; Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014).

Şehzadeler Müzesi

Amasya ili tarihte özellikle Osmanlı döneminde şehzadelerin eğitim gördüğü bir şehir olarak önemlidir. Amasya Şehzadeler Müzesi 2007 yılında Amasya Valiliği tarafından inşa edilen, Yeşilirmak Nehri kıyısında, Eski Sur Duvarları üzerine kurulmuş, iki katlı ahşap binadan oluşmaktadır. İl Özel İdaresi Özel Şehzadeler Müzesi olarak 2008 tarihinde ziyarete açılmıştır. Alt katta Amasya'da valilik yapan fakat sultan olma fırsatı bulamayan şehzadelerin balmumu heykelleri, üst katta ise Amasya'da valilik yapıp, sonra Osmanlı Devleti'nde sultan olan(Şehzade) padişahların balmumu heykelleri sergilenmektedir (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014).

Hazeranlar Konağı (Etnografya müzesi)

Amasya Defterdarı Hasan Talat Efendi tarafından 1865 yılında yaptırılmıştır. 1984'te Etnografik eserlerin tanıtıldığı Müze Ev olarak hizmete açılmıştır. Hazeranlar Konağı'nda toplam 984 etnografik eser sergilenmektedir. Bu eserler arasında 19. yy. yaşantısını yansıtan giysiler, halı ve kilimler,

konakta kullanılan günlük mutfak eşyaları ve kadın ziynet eşyaları gibi malzemeler yer almaktadır (Amasya Valiliği, 2007a). Bu müzelerin dışında Amasya'da Saraydüzü Kışla Binası müzesi, Maket Amasya Müzesi, Sabuncuoğlu Tıp ve Cerrahi Tarihi Müzesi ve Alpaslan Müzesi gibi müzeler de bulunmaktadır.

Ferhat Su Kanalı

Amasya'nın güneyinde Ferhat dağının eteğinde bulunan (Şenol, 2008), kent su ihtiyacını karşılamak için Helenistik dönemde yapılmış olan su kanalı yaklaşık 75 cm. genişliğinde 18 km. uzunluğundadır. Terazi sistemine göre kanallar oyularak, tünel açılarak bazı yerlerinde duvarlar örülerek inşa edilmiştir (Arıkan, 2005).

Yalıboyu Evleri

Yeşilirmak kenarında, tarihi sur duvarları üzerine, ahşap çatkı arası, kerpiç dolgulu olarak inşa edilmişlerdir. Geleneksel Osmanlı evinin bütün özelliklerini bünyesinde taşıyan bu evler, Amasya'nın tarihsel kimliğiyle uyumlu bir görünüm arz etmektedir. Evler, bitişik nizamda, bodrum üzeri tek kat ya da iki katlı olarak düzenlenmişlerdir (Amasya Valiliği, 2007a).

Amasya Kalesi

Haşena dağı üzerine bazı araştırmacılarca Pontus kralı Mithridades tarafından bazı Arap tarihçilere göre ise Türk hakani Karsan tarafından yaptırıldığı ileri sürülmektedir. Selçuklu ve Osmanlı zamanında onarım gören kaleden günümüzde sadece içindeki su kuyusu, kral sarayı ve kral mezarları kalmıştır (Şenol, 2008).

Diğer kaleler

Amasya ilinde bulunan kaleler bazıları ise Amasya-Tokat Karayolu'nun 24 km ilerisinde Roma Dönemi'nde inşa edilmiş Kaleköy Kalesi; Göynücek ilçesine 8 km uzaklıkta bulunan ve Romalılar döneminde yapılmış Gökçeli Kalesi; Taşova İlçesine yaklaşık 2 km uzaklıkta bulunan Romalılar dönemine ait Baraklı Kalesi'dir (Amasya Valiliği, 2007b).

Çağlayan Köprüsü

Amasya il merkezinin 5 km. dışında, Tokat karayolu üzerinde Eryatağı yol ayrımında yer alan bu köprü'nün yapım yılı ve yaptıranı kesin olarak bilinmemektedir. Ancak genel kanı, köprüyü Danişmendli emirlerden İltekin Gazi ya da oğlu Hüsamüddeve Hasan'ın 1075 ile 1150 yılları arasında bir zamanda yaptırdığıdır. 70 metre uzunluğundaki köprü'nün ayakları taş, kemerleri ise tuğladandır (Amasya Valiliği, 2007a).

Diğer Köprüler

Amasya il merkezinde Roma Döneminden günümüze kalan Alçak Köprü; ilk olarak Amasya Emiri Şadgeldi Paşa (1360-1382) zamanında yapılan İstasyon (Meydan) Köprüsü; Selçuklu Hükümdarı Sultan Mesud'un kızı Hundi Hatun tarafından yaptırılan Künç Köprüsü; yapılış tarihi tam olarak bilinmeyen ancak roma dönemine kadar uzanan Mağdenüs ve Helkis Köprüleri Amasya'da bulunan başlıca köprülerdir (Sarı, 2010).

Amasya Bedesteni

1483 yılında Sultan II. Bayezid'in kapı ağalarından Hüseyin Ağa tarafından yaptırılan bedesten, günümüze ilk haline göre önemli değişikliklere uğrayarak ulaşmıştır (Amasya Valiliği, 2007a).

Merzifon Bedesteni

Merzifon ilçe merkezinde, Gazi Mahbup Mahallesi'ndedir. Kara Mustafa Paşa Camisi'nin hemen doğusunda yer alır. Dikdörtgen planlıdır. Kara Mustafa Paşa Vakfı'ndan olup 17. yüzyılda yapılmıştır (Amasya Valiliği, 2007b).

Gümüşhacıköy Bedesteni

Köprülü Mehmet Paşa tarafından 1660 yılında kendi adına caminin külliyesi olarak yaptırılmıştır. Doğu-batı yönünde ince uzun dikdörtgen planlıdır (Amasya Valiliği, 2007b).

Haliliye Medresesi

Gümüşhacıköy ilçesi, Gümüş beldesi merkezinde bulunan eser, Çelebi Sultan Mehmet'in Beylerbeyi Halil Paşa tarafından 1413'te yaptırılmıştır. Kare planlı, kapalı avlulu bir medresedir (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014).

Çelebi Mehmed Medresesi ve Saat Kulesi

Merzifon İlçesinde bulunmaktadır. Yıldırım Bayezid'in oğlu Çelebi Mehmed tarafından 1414 yılında yaptırılmıştır. Selçuklu medrese mimarisinde olduğu gibi dört eyvanlı ve kare plânlı olarak yaptırılmıştır (Amasya Valiliği, 2007a).

Diğer Medreseler

Amasya merkezde bulunan Gök Medrese, Büyük Ağa Medresesi ve Küçük Ağa Medresesi ile Suluova İlçesi'nde bulunan Hakala-Yolpınar Köyü Kasım Bey Medresesi de önemli kültürel kaynaklar arasında yer almaktadır.

Amasya Mutfağı

Amasya medeniyeti konseptinde de anlatıldığı gibi Amasya'da hakimiyet elde eden hemen hemen tüm medeniyetlere ait yeme-içme kültürü yemek kültürüne de yansımıştır. Ziyafet kültürü Amasya tarihinin ilk dönemlerinden beri ev sahipliği yaptığı liderlerin şanına yaraşır bir şekilde Roma döneminden günümüze kadar gerek halk gerekse yöneticiler arasında düzenlenen ziyafetleri ile meşhurdur. Öyle ki Şehzadeler döneminde Osmanlı'yı ziyaret eden diğer ülkelerin elçilerine Amasya'da elçi ziyafetleri verilmiş. Kronolojik olarak bakıldığında Roma döneminden günümüze ziyafetlerin devam ettiği söylenebilir. Roma döneminde Roma Şölenleri, Şehzadeler döneminde Elçilik Yemekleri, Osmanlı'dan günümüze hala devam eden Fefene (Teltele) eğlenceleri, Ağır Misafir yemekleri, Velime yemekleri, Gelin Hamamı yemekleri, Sünnet Hamamı yemeği, Hacı Karşılama yemeği gibi örnekler yemek kültürünün doğumdan ölüme insan hayatındaki her önemli gün için seremoniye dönüştüğünü göstermektedir (Çelik, 2014:191).

3.1.5. İnanç Turizmi

Kutsal yerlerin, bu dinlere mensup turistlerce ziyaret edilme eğilimlerinin turizm olgusu içerisine değerlendirilmesi inanç turizmi olarak tanımlanmaktadır (Maç, 2006:3). Diğer bir ifadeyle kutsal yerlerin yerli ve yabancı turistlerce ziyaret edilmesinin turizm olgusu içerisinde değerlendirilmesidir. Bu amaçla, dinsel yönden önemli bulunan cami, kilise (Çontu, 2006), gibi yapıtlar, inanç turizminin temelini oluşturmaktadır. Amasya ilindeki belli başlı inanç turizmi merkezleri aşağıda belirtilmiştir.

Kral Kaya Mezarları

Helenistik Dönemde, Harşene Dağı' nın güney eteklerindeki kalker kayalara oyularak, anıtsal boyutta mezar odası olarak yapılmıştır. Antik Çağ yazarı Strabon, mezarların Pontus krallarına ait olduğunu belirtmektedir (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013). Bu mezarlardan Yeşilirmak Vadisi'nde irili ufaklı 18 tane bulunduğundan bölge "Krallar Vadisi" olarak da bilinir (Amasya Valiliği, 2007b). Bu mezarlardan en gösterişli olanı ise Aynalı Mağara'dır (Bingöl, 2007).

Burmali Minare Cami

Amasya merkezde bulunan cami, Selçuklu sultanı II. Gıyasettin Keyhüsrev zamanında vezir Ferruh ve kardeşi haznedar Yusuf tarafından 1237-1247 yıllarında yaptırılmıştır. Girişin sol tarafındaki cepheye

bitişik sekizgen biçimli klasik Selçuklu kümbeti ve sonradan eklenmiş burmalı minaresi caminin en belirgin özellikleridir (Zengin, 2006:195).

II. Beyazıt Külliyesi

Sultan II. Bayezid adına, 1485-86 yılları arasında cami, medrese, imaret, türbe, şadırvan ve çeşmeden ibaret bir külliye olarak yapılmıştır. 15. yüzyılın son çeyreğinde yan mekânlı cami mimarisinin gelişmiş bir geçiş dönemi örneğidir. Cami beş kubbeli bir cemaat yeri ile geniş bir kemerle birbirine bağlanan arka arkaya iki kubbeli mekân ve buraya açılan yan mekânlardan ibarettir (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014).

Kara Mustafa Paşa Cami

1666 tarihinde Merzifon ilçesine yapılmıştır. Tümüyle dikdörtgen plânda olan asıl ibadet mekânı iki bölümden oluşmuştur. Tek kubbeli ana bölüme, kuzeyde kubbe ağırlığı, üç kemer ve iki paye üzerine bindirilmiş, böylece kuzey duvarı geriye alınarak, mekan boyuna olarak genişletilmiştir. Payeler arasında kalan kısımlardan orta bölüm yarım kubbeli büyük bir niş halinde, yanlar ise birer küçük kubbe ile örtülerek, esas ibadet mekânı ile birleştirilmiştir (Amasya Valiliği, 2007b).

Diğer Camiler

Bayezid Paşa Cami (1414), Fethiye Cami (1116), Gök Medrese Cami (1267), Gümüşlü Cami (1326), Saraçhane Cami (1372), Hızırpaşa Cami (1466), Şirvanlı Cami (1876-1895), Yörgüç Paşa Cami (1428) Amasya merkezde bulunan camilerdir. Abide Hatun Camii(1680), Sofular Cami (1502), Çelebi Mehmet Cami (1427) Merzifon ilçesinde; Köprülü Mehmet Paşa Cami (1660), Maden Cami (1800) Gümüşhacıköy ilçelerinde bulunan belli başlı camilerdir (Amasya Valiliği, 2007b).

Torumtay Türbesi

Amasya merkezde bulunan türbe, Amasya Valisi Seyfeddin Torumtay'ın ölümü üzerine 1278 tarihinde yapılmıştır (Bingöl, 2007).

Diğer Türbeler

Amasya ilinde bulunan türbelerden bazıları Halifet Gazi Türbesi (1210), Cumudar Türbesi (1250), Şirvanlı İsmail Türbesi (1486), Hamdullah Efendi Türbesi (1847) 'dir.

3.1.6. Gençlik Turizmi

Gençlik turizmi 15-25 yaş arasında bulunan gençlerin kamu ve özel organizasyonların sağladığı destek ve teşviklerden yararlanarak bireysel veya grup halinde ülke içinde ya da dışında kültür ve dinlenme motifleri ile yaptıkları seyahat ve konaklamalardan oluşan ekonomi, sosyal ve kültürel motifli bir olay olarak tanımlanmaktadır (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002:9). Gençlik turizminin en önemli tarafı diğer turist türlerine göre günlük ortalama harcamalarının düşük, ancak uzun dönem konaklama ve hemen hemen her tür sosyal aktiviteye katılmaları nedeniyle de toplamda yüksek miktarda para harcamalarıdır (Richard ve Wilson, 2003). Dolayısıyla gençlik turizmi sosyo-kültürel ve ekonomik etkisi ses getiren bir pazar olduğundan üzerinde durulup, desteklenmesi gerekmektedir(Carr, 1998).

Amasya'nın sahip olduğu medeniyet anlayışı ve bu medeniyetin izlerini taşıması özellikle meraklı gençlerin ilgisini çekebilecek bir özelliكتedir. Amasya'nın şehzadeler kenti olması, Kral kaya mezarları ve burada özellikle okulların öğretebilecekleri cumhuriyet tarihi anekdotları, yaşanmış tecrübeleri gençlik turizmi noktasında Amasya'yı çok cazip hale getirmektedir. Sadece tarih turizmi ve kültür turizmi marka değerleri değil, doğa turizmi de son dönemlerde gelişen gençlik turizminin en önemli saç ayaklarını oluşturmaktadır (Çelik, 2014).

Yurtiçinde ve dünya genelinde arkeoloji, tarih, sanat tarihi ve benzeri alanlara ilgi duyan gençlerin ildeki arkeolojik sit alanları ve tarihi eserlerle ilgili kazı, yapım ve restorasyon çalışmalarında görev alarak ilgi alanlarına yönelik çalışmalar yapacağı ve tecrübe edineceği, karşılığında ise yalnızca konaklama ve yemek ihtiyaçlarının karşılanacağı bir program düzenlenebilmektedir (Amasya Valiliği, 2007b).

3.1.1. Spor Turizmi

Spor turizmi kavramı için, spora ilgi duyan kişilerle, aktif olarak spor yapan kişi, grup ya da takımlar ile bunların idarecileri ve seyircilerinin turizme katılmalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü,(Ulusan, 2009; 61), şeklinde tanımlanmaktadır. Diğer bir ifadeyle spor turizmi spora ilgi gösteren bireylerin planlanmış bir spor faaliyetine aktif ya da pasif olarak katılım gösterdiği turizm çeşididir (Michele ve diğ. 2002).

Amasya'da ülke çapında spor müsabakaları düzenlemeye uygun nitelikte bir kapalı spor salonu, bir adet de futbol sahası mevcuttur. Amasya konaklama, yeme-içme tesisleriyle aynı anda düzenlenebilecek turnuvalara ev sahipliği yapacak kapasiteye sahiptir. İnsanların günlük yaşamın stresinden kaçarak doğaya karşı meydan okuması, binbir türlü zorluğa göğüs gererek, sadece zirvede geçirilecek olan beş dakikalık keyif için günümüz dünyasının getirdiği rahat yaşamın aksine açlık, aşırı soğuk, aşırı sıcak, uykusuzluk ve yorgunluk gibi birçok sıkıntıya katlanmasıdır. Amasya, doğa sporlarından olan dağcılık, kampçılık ve trekking yapma imkanı bulunmaktadır (Amasya Valiliği, 2007b).

Amasya ili sınırları içinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı XI. Bölge Müdürlüğü Amasya Şube Müdürlüğü tarafından planları yapılarak onaylanmış Merkez Kızılca Örnek Avlağı bulunmaktadır (Amasya Şube Müdürlüğü, 2013). Yedikır Baraj Gölü, Borabay Baraj Gölü ve Yeşilirmak sportif olta balıkçılığına meraklı olanlar için uygun yerlerdir (Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2014). Öte yandan Hamamözü'nde hali hazırda zengin oksijen oranı sebebiyle her yıl yağlı güreş takımları kamplar yapmaktadır. Temiz hava ve oksijen aynı zamanda diğer spor kamplarının da ihtiyacıdır (Çelik, 2014:205).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünya'daki ve Türkiye'deki turizm trendleri dikkate alındığında Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu fırsatlar olarak; iklim, doğal kaynaklar, bozulmamış çevre, zengin tarih ve kültür, turizm olgusuna çabuk adapte olabilecek genç ve dinamik nüfus potansiyeli, coğrafi konum nedeniyle ana pazarlara olan yakınlık, rakip ülkelere göre daha yeni ve nitelikli tesisler, iç turizmdeki hareketlenme ve son yıllarda gelişmiş turistik cazibe merkezleri arasına girmiştir (Maç, 2006:7). Bu durum Türkiye'nin alternatif turizm potansiyeli bakımından zenginliğini ve diğer ülkelere göre üstün bir rekabet gücüne sahip olduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin sahip olduğu doğal ve kültürel kaynaklar, Türkiye de bulunan her il ve bölgenin sahip olduğu kaynakların bileşimi sonucu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla Amasya ili de bu zengin kaynaklara sahip bütünlüğü oluşturan parçalardan birini oluşturmaktadır. Bu da Türkiye'nin alternatif turizm kaynağı bakımından sahip olduğu güçle, Amasya ilinin sahip olduğu gücün paralel bir şekilde gelişim gösterdiğini ortaya çıkarmaktadır.

Amasya, bünyesinde bulundurduğu doğal, kültürel ve tarihi özellikleri ile turizme, özellikle de alternatif turizme yönelik beklentileri her geçen gün artan bir şehir haline gelmiştir. Bu beklentiyi Amasya'nın her sosyal grubunda hissetmek mümkündür (Ataş, 2008). Çünkü Amasya mevcut gelirlerine ek olarak turizmden de gelir sağlamak ve bunun boyutu da farkına varılacak kadar büyük orandadır.

Ulaşılan en önemli sonuçlardan bir tanesi, Amasya ilinin hem yaz hem de kış mevsiminde, doğaya ve kültüre dayalı alternatif turizm çeşitlerinin çoğunun gerçekleşmesine sahip potansiyel kaynağa sahip olduğudur. Örneğin yukarıda bahsedildiği gibi doğa yürüyüşü, bisiklet, çadırli kamp, doğa sporları, kuş gözlemciliği, av turizmi, yayla turizmi, termal turizm, spor turizmi ve foto safari gibi doğa turizm faaliyetlerinin yapılabilme imkanına sahiptir. Ayrıca her mevsim fotoğraf çekmeye elverişli manzara güzelliğine ve özelliğine sahip alanları da mevcuttur. Bu da Amasya iline olan çekiciliği ve tercihi artırmaktadır.

Amasya ilinin genel olarak kültür ve inanç turizmi açısından daha zengin bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bu zengin kültür yapının oluşturulmasından ise tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmasıdır. Amasya doğal ve kültürel kaynak bakımından yeterli potansiyele sahip olmasına

rağmen, bu kaynaklar çerçevesinde geliştirilebilecek alternatif turizm türlerinin çoğuna ciddi bir biçimde yönelmediği gözlemlenmektedir. Bu da turizme olan farkındalığın ve yatırımların eksikliğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan alternatif turizm türlerinin geliştirilmesinde, eldeki doğal ve kültürel kaynakların yeterli tanıtımların yapılmadığı, buna bağlı olarak da yeterli ziyaretçiyi çekemediği gözlemlenmektedir. Ayrıca turizm kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliği açısından gerekli önlemleri almadığı görülmektedir. Çünkü bölgeye gelen turistlerin ihtiyaçlarını karşılayacak, konaklama, yeme-içme, eğlence ve otopark gibi hizmet ve tesislerin yetersiz olduğu görülmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi ve Amasya'nın sahip olduğu kaynaklar bakımından turizmde hak ettiği yere gelebilmesi için öncelikle şehrin ve ilçelerinin sahip olduğu kaynaklarının iyi bir şekilde tanıtılması gerekmektedir.

Bunların dışında turizm türlerinin gelişimine yönelik, tesis, alt yapı gibi yatırımların hem kamu hem de özel sektör tarafından artırılması gerekmektedir. Ancak ilin doğal ve kültürel yapısını bozacak, turizmde sürdürülebilirliği engelleyecek betonlaşma, kirlilik gibi olumsuzları ortadan kaldırılması gerekmektedir. Doğal sit alanları, avlaklar ve çeşitli hayvan türleri koruma altına alınmalıdır.

Bunların dışında Amasya ilinde spor turizmi türleri ve kış turizminin gelişimine yönelik çalışmaların artırılması gerekmektedir. Ayrıca Amasya'nın zengin yöresel mutfağını ön plana çıkararak, yöresel mutfağın turizme katkı sağlayabilmesi için tanıtımı önem verilmelidir.

Tüm bu alternatif turizm ile ilgili düzenlemeler gerçekleştirilirken kamu kurumları ile özel sektör yatırımcıları ve yerel halk birlikte hareket etmelidir. Yerel halk turizm ve kaynaklarının önemi ve sürdürülebilirliği konusunda bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidir. Hatta yerel halkın işletmeci veya yatırımcı olarak desteklenmesi ve turizm olayına dahil edilmesi, yörede turizmi tutundurma bağlamında da önem arz etmektedir.

Böylece gerekli yatırımların gerçekleştirilmesi, gerçekleştirilecek etkili tanıtım faaliyetleri ile de yörede turistik faaliyetleri canlanacak ve Amasya yöresi hem ulusal hem de uluslararası alanda turist çekebilecek potansiyele sahip olacaktır. Sonuç olarak bu potansiyelin yerli ve yabancı turistlerce kullanılması durumunda, Amasya ili ve çevresinin ekonomik olarak da kalkınmasına yardımcı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, M. Demirbaş, D. Gedik, İ. ve İter, H.K. (2012), Alternatif Turizm Girişimi: Termal Tesis Yatırım Analizi ve Fizibilite Raporu Projesi, Çubuk Kaymakamlığı T.C. Ankara Kalkınma Ajansı 2012 Yılı Doğrudan Faaliyet Destek Programı, Referans No: TR51/12/DFD, Rekabet Araştırmaları Merkezi, Ankara.
- Akpınar, E. ve Bulut, Y. (2010), Ülkemizde Alternatif Turizm Bir Dalı Olan Ekoturizm Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı ve Uygulama Alanları, III. Ulusal Karadeniz Ormanlık Kongresi, 4, 1575-1594.
- Albayrak, A.(2013), Alternatif Turizm, (1. Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2014), Turizm Aktiviteleri, <http://www.amasya-kulturturizm.gov.tr/TR,59552/boraboy-golu-ve-tabiat-parki.html>, (ET: 03.05.2014).
- Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, (2014), Turizm İşletme Belgeli Oteller, <http://www.amasyakulturturizm.gov.tr/TR,63406/turizm-isletme-belgeli-oteller.html> (ET: 03.05.2014).
- Amasya Şube Müdürlüğü, (2013), Amasya İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, XI. Bölge Müdürlüğü, Amasya.
- Amasya Valiliği, (2007a), Amasya Şehir Rehberi, Yayın No: 38 (ISBN: 978-605-378-075-5): Amasya İl Özel İdaresi, Ankara: Anıt Matbaası.
- Amasya Valiliği, (2007b), Amasya İli Stratejik Planı 2007-2011, http://www.amasya.gov.tr/ContentDownload/IF7H8il_stratejik_plani_2007_20011.pdf (ET: 03.05.2014).
- Amasya Valiliği, (2011), İstatistiklerle Amasya 2011, Amasya Valiliği ve Türkiye İstatistik Kurumu Samsun Bölge Müdürlüğü, Amasya.
- Amasya Valiliği, (2014), Amasya İl Özel İdaresi 2007-2011 Stratejik Planı, <http://www.amasya.gov.tr/il-strateji-plani.asp> (ET: 03.05.2014).
- Arkan, A.B. (2005), İl İl Türkiye, Amasya, Kardelen Düşünce ve Kültür Seçkisi Dergisi, 1-33.
- Aylar, F. ve Çoban, A. (2004), Baraklı Çağlayanı (Taşova-Amasya) Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(3), 365-381.
- Aylar, F. ve Çoban, A. (2010), Amasya'da Şehirleşmeye Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Çevre Sorunları ve Çözüm Önerileri, Sosyal Bilimler Dergisi, 12 (1), 137-161.
- Baldıran, Ş. ve Ulubay, A. (2008), Diğer İller, Amasya, Bartın, Bayburt, Çorum, Gümüşhane, Karabük, Kastamonu, Tokat ve Zonguldak, (Editör: Gürhan AKTAŞ), Turizm Coğrafyası, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Batman, O. ve Oğuz, Ç. S. (2011), Kültür Turizmi, (Editörler: Necdet Hacıoğlu ve Cevdet Avcıkurt), Turistik Ürün Çeşitlendirmesi, (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayıncılık
- Bayraktar, F. (2004), Amasya İli Uygun Yatırım Alanları Araştırması, Türkiye Kalkınma Bankası AŞ, Araştırma Müdürlüğü, Ankara.

- Bingöl, Z.(2007), Gelenekten Evrensele, Anadolu'da İnanç Turizmi, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bulut, Z. (2006), Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreatif Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Carr, N., (1998), The Young Tourist: A Case of Neglected Research, Progress in Tourism and Hospitality Research.
- Çeken H., Dalgın T. ve Çakır N. (2012), Bir Alternatif Turizm Türü Olarak Kırsal Turizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler ve Kırsal Turizmin Etkileri, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi International*, 2 (2), 11-16.
- Çelik M., (2014), Amasya Marka Kent Stratejik Kalkınma Planı, <http://www.oka.gov.tr/Documents/AMASYA%20MARKA%20KENT%20STRATEJ%C4%B0K%20KALKINMA%20PLANI.pdf>, (ET: 05.04.2014).
- Çontu M. (2006), Alternatif Turizm Çeşitleri ve Kızılcahamam Termal Turizmi Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Duman, Ü. (2010), Anadolu Selçukluları Devrinde Amasya Şehri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Gee, C.Y. (1994), International Hotel Management, The Educational Institute of the American Hotel and Motel Association, United State of America.
- Hacıoğlu, N. ve Avcıkurt, C. (2011), Turistik Ürün, Turistik Ürün Çeşitlendirmesi ve Alternatif Turizm, (Editörler: Necdet Hacıoğlu ve Cevdet Avcıkurt), Turistik Ürün Çeşitlendirmesi, (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kılıç, B. ve Kurnaz, A. (2010), Alternatif Turizm ve Ürün Çeşitliliği Oluşturmada Ekolojik Çiftlikler: Pastoral Vadi Örneği İşletme Araştırmaları Dergisi 2(4), 39-56.
- Kozak, M.A. ve Bahçe, S. (2012), Özel İlgi Turizmi, (2.Baskı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Lertcharoenchoke, N., (1999), Alternative Tourism, Abac Journal, Assumption Universty.
- Maç, N. (2006), Alternatif Turizm Potansiyeli Ve Konya, Bilgi Raporu, Konya Ticaret Odası Etüd – Araştırma Servisi, 1-11.
- Michele, T.D., Roger, R.S., Kamilla, S., Sport Tourism Fitness Information Technology Inc., USA.
- Öztürk, Y. ve Yazıcıoğlu, İ. (2002). Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 183-195.
- Peter, S.J., (1998), Sharing National Park Entrance Fees: Forging New Partnerships in Madagascar, Society & Natural Resources, Volume 11, Issue 5.
- Richard, G., Wilson, J., (2003), Today's Youth Tourists: Tomorrow's Global Nomads? New Horizons in Independent Youth and Student Travel. Amsterdam International Student Travel Confederation and Arnhem: Association of Tourism and Leisure Education.

Ryan, C., (2002), Tourism and Cultural Proximity: Examples from New Zeland, Annals of Tourism Research, Volume 29, Issue 4.

Sarı, C. (2008), Antalya'nın Alternatif Turizm Kaynakları, Planlama Yaklaşımları ve Öneriler, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (16), 12-45.

Sarı, T. (2010), Türkiye'de Kent Planlaması İle Değişen Konut Üretim Sürecinin İncelenmesi: Amasya Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Sasidharan V., Sırakaya, E., Sönmez, S., (1999), Redefining Ecotourism: The Need for A Supply-Side View, Journal of Travel Research, Volume 38, Issue 2.

Soyak, M.(2013), Uluslararası Turizmde Son Eğilimler ve Türkiye'de Turizm Politikalarının Evrimi, Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi, 4, 1-18.

Şenol, F. (2008), Turizm Coğrafyası, Yöresel Kaynaklarımız ve Dünya Harikaları, 1. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.

Tosun. C., Bilim, Y., Temizkan R. (2003). Türkiye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli ve Güncel Sorunları Konferansı.) Ankara Üniversitesi, Çankırı Meslek Yüksekokulu ve Çankırı Valiliği, Çankırı, 3-4 Mayıs (May) 2003.

Türkiye İstatistik Kurumu (2014), Nüfus ve Demografi, <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist> (ET: 03.05.2014).

Uluslan, Y.(2009), Alternatif Turizm Çeşitlerinin Turizm Potansiyeline Etkisi: Konya Örneği Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Valene, S.L., Eadington, R.W., (1992), Tourism Alternatives Potentials and Problems in The Development of Tourism, University of Pennsylvania Press, Philadelphia.

Wild, C., (1994), Issue in Ecotourism, Progress in Tourism, Recreation and Hospitality Management.

World Tourism Organization (UNWTO), (2013) Tourism Highlights, UNWTO World Tourism Barometer, Madrid, Spain.

Zengin, B. (2006), Turizm Coğrafyası, Türkiye Genel ve Bölgeler Turizm Coğrafyası, 2. Baskı, İstanbul: Değişim Yayıncılık.

Zengin, B. ve Öztürk, İ. (2013), Bölgesel Kalkınma Çerçevesinde Sakarya'da Yapılabilecek Turizm Faaliyetlerine İlişkin Bir Değerlendirme, (Editör: Burhanettin ZENGİN), Geçmişten Günümüze Sakarya Turizmüne Akademik Bir Bakış, (1. Baskı), Sakarya: Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü Yayınları.

Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Metinleri

Namık Kemal University Papers on Social Science

No: 05/2014

Tekirdağ İl ve İlçelerinde Kadın Girişimcilik Kültürü ve Makro Ekonomiye Etkileri ve Sonuçları; Alınması Gereken Tedbirler ve Çözüm Önerileri

Muharrem BAKKAL, Süreyya BAKKAL, Hakan KILCI, Nermin AKARÇAY

No: 04/2014

Tarihsel Gelişim İçinde Üniter Bir Yapıda Yerel Yönetim: İngiltere Örneği

Müzehher YAMAÇ

No: 03/2014

Özel Hastanelerde İşletmecilik Sorunları: Tekirdağ/ Süleymanpaşa Merkez İlçesinde Bir Örnek Olay İncelemesi

Murat Selim SELVİ – Mustafa GÜNEY – Hayriye IŞIK

No: 02/2014

Bir Aktif İstihdam Politikası Aracı Olarak Toplum Yararına Çalışma Programlarının Edirne İlinde 2009-2011 Yılları Arasındaki Uygulaması ve Programlar Bitmeden Ayrılan Katılımcılara Yönelik Analiz

M. Engin SANAL

No: 01/2014

Organik Gıda Sertifikasyonlarının ve Etiketlemelerinin Türkiye Gıda Sektörü İşletmelerinin İtibarı Üzerindeki Etkisi

Ayça CAN KIRGIZ

No: 06/2013

Yerli Halkın Üniversite Algılaması: Trakya Üniversitesi Örneği

Ebru Z. BOYACIOĞLU - Adil OĞUZHAN

No: 05/2013

Kamu Yönetiminin Yeniden Örgütlenmesi ve Kamu Hizmetlerinin Yürütülmesinde Yerellik İlkesi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği

Fatih KIRIŞIK

No: 04/2013

A Review of Empirical Studies On Relationship Marketing

Ayşegül DONMAZ – Emine Mediha SAYIL – Ayşe AKYOL

No: 03/2013

İktisadi Kalkınma Kuramlarına Eleştirel Yaklaşım

E. Recep ERBAY – Miray ÖZDEN

No: 02/2013

Karbondioksit (CO2) Emisyonu ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Panel veri Analizi

Sinan SARISOY – Fazlı YILDIZ

No: 01/2013

Effects of Business Ethics in Ahi Community on Management Mentality

Köksal BÜYÜK – Uğur KESKİN